

Додъто артистътъ произнасяше въло и напъвателно тие фрази, отъ които всъка сътвѣтствование на новото завъртане ключа на панорамата, азъ впивахъ очите си въ чъртите на лицето му. На всъка минута тѣ ми ставахъ по-малко чужди. Тѣ будяхъ въ ума ми неясни, мъгливи спомени за нѣкакъвъ забравенъ, отдалеченъ периодъ на моя животъ, заглъхналъ въ мъжделивостта на миналото. Нѣкакъвъ свѣжъ дъхъ отъ моето дѣтинство лъхна възъ мене.

Но въ каква свръзка бѣше това лице съ въспоминанията ми отъ онова врѣме? Азъ даже зехъ да виждамъ познайница нѣкаква — и въ панорамата! Да, въпрѣки неузнаваемий си отъ оваланость и кръпки видъ, въ нея се запазваше нѣщо видено и познато за мене; нѣкой бѣлѣзи въ тая машина, които неможахъ да разберѫ кои сѫ и дѣ сѫ, ми говоряха, че тя е сѫщата, сѫщата оная, що сѫмъ видѣлъ, и почти любилъ, нѣкога: дѣ? кога? не помняхъ.

— Смиръ на русски царь Александъръ втори!

Изведнажъ този гласъ, монотоненъ и плачевенъ, съпна душата ми, дръпна булото отъ очите ми: азъ разбрахъ кого имахъ прѣдъ себе си:

Той бѣше *Йоргу Панормаджиятъ*!

Има въспоминания отъ дѣтинската възрастъ, които упорито траятъ и прѣбаждватъ въ всичката си плѣнителна сила; тѣ прѣживяватъ много други по-силни и по-рѣзки отъ послѣдующите епохи на нашъ животъ; могатъ каквите щатъ побреси да произлѣзятъ въ нашето нравствено сѫщество, лути страдания да изнурятъ, оболятъ и истриятъ нашата душа, но тие въспоминания стоятъ живи, макаръ и спящи, въ нея, както старинните надписи на излузенъ отъ вѣковетъ мраморъ, покрити съ праха на врѣмето.